

DN-Langeland

Bemærkninger til "Forslag til Kommuneplan 2017-2029 for Langeland Kommune".

Nis Rattenborg, Formand.

Indledningsvis, er det vigtigt at slå fast, at "Forslag til Kommuneplan 2017-2029 for Langeland Kommune", kun er en delvis revision af Kommuneplan 2013-2025. Opdatering, ajourføring og nye retningslinjer, er foretaget, for at tilpasse planen til ændret lovgivning, anden overordnet planlægning og for at omstrukturere planen, således, at den nu kun kan ses digitalt på kommunens hjemmeside.

En kommuneplan, der er stykket sammen af både nye, nyligt reviderede og ældre, ikke reviderede temaer og emner, medfører rent teknisk, at det kun er en mindre del, af det samlede forslag til kommuneplan, der faktisk er i høring.

Som et nyt element i planen, er der nu udpeget et "Grønt Danmarkskort" for Langeland Kommune. Det er af staten tænkt som nyt planlægningsredskab, med det formål, at give et samlet overblik, til brug i hele den offentlige planlægning.

Samlet set, gør det, at "Forslag til Kommuneplan 2017-2029 for Langeland Kommune", ikke er let at overskue for menigmand, og derfor er vanskelig at kommentere på i sin helhed. Ved at stykke planen sammen af gammelt og nyt, er der opstået uoverensstemmelse mellem gamle og nye emner, enten fordi de overlapper hinanden, eller fordi de nu ikke syntes at pege i helt samme retning.

Her kan nævnes, at grænsen mellem, at tilgodese ønsker om at bo ved kyst og natur, og målet om, at beskytte den samme kyst og natur, ikke er fastlagt, samt, at termer som "bæredygtigt grundlag", ikke er nærmere beskrevet.

Det er DN's opfattelse, at forslaget, set som rammeplan, viser mange gode tanker, og kan gøres til et godt grundlag for forvaltning af Langelands natur og miljø, men at der flere steder savnes beskrivelse af hvordan planerne skal udføres.

Bemærkningerne fra DN-Langeland til "Forslag til Kommuneplan 2017-2029 for Langeland Kommune" fremsættes kun for de områder der er relevante for foreningen, med afsæt i de emner der er i høring, men hvor det er nødvendigt også med reference til emner der ikke er i høring.

DN-Langeland vil - som vi tidligere har gjort med vores skrift om "Fremtidens Natur på Langeland" - igen opfordre til, at Langeland Kommune også på natur- og miljøområdet - bruger den frihed der ligger i at være en ø, til at skabe sine egne løsninger på de mange krav der kommer væltende fra især staten.

Samlet set er DN enige i de beskrevne formål i kommuneplanen, her særligt sikring af rent drikkevand og hensynet til at bevare og forbedre den biologiske mangfoldighed, men vi mener som det fremgår, at det bør ske efter en anden - langelandsk - model der tager afsæt i eksisterende natur og landskab og bygger på den flora, fauna og det landskab vi har her på øen.

5.3 Skovrejsning

DN støtter overordnet set det nationale mål om, at skovarealet i Danmark skal øges, men på Langeland består "skovlandskabet" af mange små og forskellige typer af skove, der fremtræder som en markant del af øens varierede landskab.

De langelandske skove har i dag ikke gunstig bevaringsstatus, de gamle træer er stort set væk, og arealer i offentlig skov udpeget som naturmæssigt særlig værdifuld skov - § 25 skov - er ret beskedne.

DN mener derfor at Langeland Kommune skal skabe sin egen skovpolitik, med mindre fokus på areal, og mere fokus på sikring af naturkvaliteten i de eksisterende skove, og skovrejsning i tilknytning til disse.

Derved påvirkes landskabet visuelt mindre, og flora og fauna kan indvandre og spredes hurtigere, fordi der er kortere afstand til eksisterende skov.

Langeland Kommune bør i kommuneplanen, som det første sikre, at særligt de gamle træer på kommunens egne arealer ikke fældes og udpege kommunale arealer som rigtig naturskov – som den ses i Longelse Bondegårdsskov.

I sig selv er det ikke skov der mangler, men arealer hvor naturen har fortrinsret. Et "skovlandskab" kan således også være et åbent overdrev, med spredte buske og træer, der er kommet af sig selv, som det vi ser på Gulstav.

En sådan skovpolitik og skovrejsningsmodel, kan også anvendes til skabe en mere hensigtsmæssig arrondering af arealer, og sætte konkrete mål for at øge den biologiske mangfoldighed i de særligt langelandske skovtyper som vores stubhaver og kystskove er. En skovpolitik bør omfatte alle skove i kommunen, med mål for en forøgelse, af arealer med naturmæssigt, særlig værdifuld skov.

En sådan politik kan bindes sammen af en plan for hjælp til sikring og etablering af grønne leve- og spredningskorridorer i landskabet – økologiske forbindelser der kan skabes ved at bevare levende hegn brede, og etablere udyrkede striber ("fodposer" - evt. som slåede stier) langs hegn, vandløb, stengærder, grøfter og vejkanter der kan forbinde skove, hatbakker og andre udyrkede arealer.

DN mener således ikke, at områder der er udlagt til skovrejsning her på øen, bør være for store, idet de derved kan blive for dominerende i landskabet og stride mod intentionerne i landskabsatlasen.

I de områder der er udpeget til skovrejsning primært af hensyn til grundvand, bør der i stedet også kunne etableres græssede overdrev – gerne udpeget som økologiske forbindelser eller potentielle naturområder – arealer som dem der er skabt med de vilde heste på Gulstav. Overdrev beskytter også grundvandet, er en mere trængt naturtype end skov, har kortere vej til en høj biodiversitet og var tidligere meget mere udbredt på Langeland.

Som eksempel kan ses det store udlagte skovrejsningsområde omkring Humble der primært er udlagt for at beskytte vandværkernes indvindingsboringer. Her er skovrejsning øst for landevejen og i området ved Humble Skov mellem Helsnedvej og Ristingevej umiddelbart ikke i strid med landskabsatlasen, hvorimod området vest for Ristingevej og omkring Hesselbjerg er, - her bør der derfor i stedet skabes overdrev for at sikre grundvandet. I området syd for Ristingevej – undtaget den nærmeste ½ km syd for Humble By – bør der heller ikke rejses arealer med skov fordi det er for tæt på Nørballe Nør og norets sårbare fugleliv. Skov skaber bedre muligheder for fuglenes fjender, så her bør i stedet skabes overdrev der kan understøtte det højt målsatte etablerede fugleliv, her særligt forekomsten af ynglende vadefugle, terner og ynglende og rastende andefugle og gæs.

Skovrejsningsområdet i tilknytning til Næsskov bør af samme grund ligeledes reduceres – arronderes bedre i forhold til de eksisterende skove og resten konverteres til overdrev.

Skovrejsningsområderne ved Søgårdsmose og Fakkemosen bør ligeledes reduceres eller udlægges som overdrev i tilknytning til de eksisterende græssede arealer omkring mosen af hensyn til især fuglelivet.

Som eksempel på biologisk mangfoldighed i skov her på øen kan nævnes, at alle de fem sommerfuglearter der er på den danske rødliste som i dag er tilbage på Langeland, findes i større og ældre stats- og godsskove, - områder hvor der ikke forventes ændringer i skovdriften, hvorimod listede arter tilknyttet overdrev og enge der tidligere er fundet på Langeland, desværre syntes helt forsvundet.

DN er i øvrigt enige i de udlagte områder, hvor skovrejsning er uønsket og derfor ikke tilladt.

7.1 Natur

DN·Langeland er enig i kommuneplanens mål for naturen, retningslinjer for udpegninger, og praktisk at "vilde plante- og dyreliv og naturtyper skal beskyttes, bevares, plejes og forbedres, og at tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed skal standses", og "at sikre et rent vandmiljø for de kommende generationer".

DN mener dog, at der er flere arealer der mangler at blive udpeget som naturområder og vi mener beskyttelse skal vægtes højere end benyttelse, altså at naturen får markant højere vægt i interesseafvejningen i det åbne land end den har i dag.

Umiddelbart bør hele Siø og Løkkeby Enge – i planen kun delvist udpeget – udpeges, idet Siø med kommunens tætteste forekomst af ynglende vandfugle er, og Løkkeby Enge med en forekomst af 26 vadefuglearter på en sæson var, Langelands Kommunes to fuglemæssigt mest mangfoldige fuglelokaliteter.

Hele Rue Mark/festivalarealet op til Rudkøbing By bør ligeledes sikres som naturområde – og udlægges som købstadens overdrev/fælled.

Ved Nordenbro Vesteregn bør hele området mellem Stennoret og Vesteregnsvej tages med – også af kulturhistoriske grunde, ligesom hele det statslige område mellem Langelandsfortet og Fakkemosen bør indgå i udpegningen.

Kommuneplanen bør indeholde retningslinjer for at sikre og udvide de eksisterende beskyttede naturtyper (§3) og sten- og jorddiger. Her tænkes på at formidle muligheder og tilskud til mere naturvenlig drift og pleje, skabe sammenhæng mellem de beskyttede arealer og sikre at bræmmer ved og gennembrud i sten- og jorddiger ikke dyrkes så digerne stadig kan fungere som økologiske forbindelser.

Langelands Kommune bør udarbejde en driftsplan der sigter mod at skabe højere biodiversitet på kommunens egne arealer – grøftekanter, gadekær, skove, enge, parker og strande.

Langeland Kommune bør som tilsynsmyndighed udarbejde en plan for tilsyn med drift og tilstand af fredede arealer.

Langeland Kommune bør ved revisionen af den udskudte naturkvalitetsplan arbejde for sikring af bedre naturkvalitetsmål fremfor at udtage arealer som det antydes i den fremlagte plan.

Det fremlagte Grønne Danmarkskort mangler som nævnt umiddelbart at udpege hele Siø, områder ved Rue Mark, områder ved Løkkeby Enge, område ved Vesteregn, området mellem Langelandsfortet og Fakkemosen, samt en justeret arealafgrænsning der i højere grad følger kommuneplanens lavbundsudpegnings.

7.4 Grundvand

DN·Langeland er enig i kommuneplanens mål for at sikre og beskytte vores grundvand, idet den følger grundvandskortlægningens udpegnings og den tilhørende indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

Men særligt set i lyset af vandværkernes seneste boringskontrol, med fund der indikerer sårbare boringer, er det DN´ anbefaling, at iværksætte en forebyggende indsats allerede nu, idet det både er den bedste og billigste måde at opnå de beskrevne mål.

DN mener derfor at indsatsen for grundvandsbeskyttelsen skal styrkes ved umiddelbart at etablere en 300 m beskyttelseszone omkring alle de almene vandværkers indvindingsboringer hvor der ikke tilføres gift- og næringsstoffer og at der i øvrigt træffes foranstaltninger til at sikre indvindingsoplandene mod fremmedstoffer ved at udlægge arealer til skov, i græs eller som overdrev.

DN er også enig i at der skal rettes fokus på at spare på både erhvervslivets og befolkningens vandforbrug og at vandet i højere grad skal søges genbrugt.